Q. G.
A. F. B.
* *

cpsf.info

COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

369

369

Q. G. LYN — A. F. BIAN

Planeta contradicțiilor

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta desen: VICTOR WEGEMANN
Desene interioare: CORNELIU BÂRSAN
Portret: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Harlin, un tînăr cercetător la observatorul astronomic condus de profesorul Croa, primește într-una dintre zilele anului 2010 un șir enigmatic de radiosemnale și o scrisoare datată din perioada premergătoare celui de al doilea război mondial. J. Tyll, semnatarul scrisorii, explică împrejurările în care a recepționat radiosemnalele, a căror semnificație n-a reușit să o dezlege. Încercînd să descifreze aceste semnale, Harlin obține, spre surprinderea lui, graficul a două curbe închise, întretăiate. Totodată el află că la un alt observator astronomic s-a descoperit un curios corp ceresc cu lumină pulsativă. Înregistrîndu-i pulsațiile, Harlin constată că neobișnuitul corp emite 2183 semnale, adică tot atîtea cîte fuseseră înregistrate la vremea lui de către J. Tyll. Harlin și prietenul său Onor, căutînd să-și explice misterul acestei situații, își amintesc de niște întîmplări ieșite din comun.

IMPORTANT!

Începînd cu numărul din aprilie 1970, revista „Știință și tehnică" inițiază în paginile ei un CURS DE CITIRE DINAMICĂ RAPIDĂ. Cu ajutorul exercițiilor date și al tahistoscopului (aparat auxiliar ale cărui date constructive sînt publicate în același număr) veți reuși după cîteva luni să vă accelerați citirea unei cărți de trei pînă la cinci ori. Așadar, nu uitați numărul din aprilie 1970 al revistei „Știință și tehnică".

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și tehnica
Anul XVI
1 aprilie 1970

Q. G. LYN — A. F. BIAN

Planeta contradicțiilor

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

— Frumos, zise Onor, aș zice chiar splendid !

— Nu spun prostii.

— Cu atît mai frumos. Îmi place că tu crezi întotdeauna ceea ce spui.

— Bineînțeles.

— Are dreptate, interveni Edit. Altfel n-ar fi ceea ce este. Onor își scoase pipa din gură, o așeză cu grijă pe masa de alături, apoi se întoarse către Harlin :

— Vrei să-mi dai puțin legătura aceea de documente ? Așa, îți mulțumesc. Vreau să vă citesc o poveste veselă. Căută printre file și scoase, în sfîrșit, o tăietură îngălbenită de ziar.

— Am găsit. Reportajul acesta a fost publicat în urmă cu 25 de ani, adică la 27 iunie 1985, în ziarul „Informații matinale".

— Despre Hermes ?

— Nu despre Hermes, ci despre un spectacol de operă.

Edit își privi nedumerită soțul :

— Te pomenești că vrei să ne distrezi cu o cronică dramatică ?

— De ce nu, dacă îmi acordați puțină atenție. Se așeză comod în fotoliu și începu să citească : „În ciuda căldurii toride, sala de spectacole s-a umplut pînă la refuz. Publicul n-a rezistat tentației de a-l asculta pe faimosul tenor indonezian, care urma să apară într-un singur spectacol. Cît de perfecționate să fie înregistrările stereovideofonice, vocea naturală, farmecul personal al artistului nu pot fi înlocuite nici azi.

...Urma să intre eroul principal. Pe scenă rămăsese doar prințul Bandolio, îmbrăcat într-un strălucitor costum de epocă. Publicul, altădată atît de răbdător, se foia pe scaune, fixînd ușa laterală pe care trebuia să intre contele Caccini. Nimeni nu voia să scape momentul fascinant cînd, purtînd cu mîndrie stindardul biruinței, apreciatul tenor își face apariția.

Trompetele răsunară, ușa se deschise, dar pe scenă nu apăru nimeni. Prințul Bandolio își pierdu prezența de spirit, dar, revenindu-și, repetă replica.

— Te slăvim, tinere Titan !

În clipa aceea tenorul intră plutind. Da, acesta este cuvîntul : plutind, aerian, fără să atingă podeaua. Sala nu-și revenise încă din surpriză că-l și avea în față pe falnicul cavaler.

Aplauzele furtunoase nu conteneau.

Întîrzierea de mai înainte exercitase, fără îndoială, o puternică influență psihologică asupra publicului. În sfîrșit, liniștea se restabili, iar dirijorul își ridică bagheta. Trompetele răsunară, prințul Bandolio se plecă în fața contelui Caccini și cîntă pentru a treia oară :

— Te slăvim, tinere Titan !

Vocea oarecum voalată, totuși pătrunzătoare a tenorului se auzi ca un ecou. Textul nu s-a înțeles pentru că, probabil, fusese cîntat în limba indoneziană ; toată lumea observase însă că artistul repetase linia melodică cu care fusese întîmpinat de prințul Bandolio.

Bagheta încremeni în mîna dirijorului, trompetele amuțiră, iar spectatorii se priviră contrariați. Scena era arhicunoscută. Nimeni nu pricepea ce se întîmplase. Scandalul plutea în aer.

Păstrîndu-și calmul, încercînd să salveze situația, baritonul nostru repetă a patra oară :

— Te slăvim, tinere Titan !

Dar era prea tîrziu. În timp ce prințul Bandolio se plecase reverențios în fața contelui Caccini țintuit locului cu stindardul în mînă, cortina fusese lăsată. Era limpede că spectacolul nu putea fi continuat. Venindu-și în fire, dirijorul se scuză în fața publicului și anunță că în pauză orchestra va repeta uvertura.

Cititorii noștri sînt probabil interesați să afle ce se întîmplase pe scenă. Semnatarul rîndurilor de față a reușit să pătrundă cu greu în culise. Cavalerul în zale albe continua să stea nemișcat în mijlocul scenei.

— Cine ești dumneata ?! strigă la el regizorul aproape scos din minți.

Lălăind, contele Caccini îi repetă salutul prințului Bandolio.

— Ești un zevzec impertinent urlă regizorul, smulgînd stindardul din mîna tenorului.

Atunci, cu niște mișcări aeriene, ca la intrarea în scenă, contele Caccini începu să se retragă. Era fantomatic : cizmele arătării abia atingeau podeaua.

Regizorul se aruncă după el.

— Cine ești dumneata ? zbieră învinețit de furie. Cum îți permiți să provoci scandal pe scena Operei noastre ? Răspunde !

Fără să răspundă, arătarea continua să se retragă.

— Ia-ți răsplata, nemernicule ! strigă regizorul lovind cu stindardul.

Se întîmplase însă ceva nemaipomenit : Stindardul se făcu țăndări înainte de a lovi coiful metalic, din care izbucniseră scîntei mari de un deget.

Pierzîndu-și controlul, regizorul sări asupra cavalerului și-l răsturnă. Totodată se auzi un pocnet sec și se făcu liniște. Leșinat, regizorul se prăbuși drept în șemineul de pe scenă.

În sală, uvertura repetată de orchestră se apropia de sfîrșit.

Semnatarul rîndurilor de față ieși dintre decoruri, se apropie de cavalerul în zale si ridică vizierul coifului acestuia. Zalele însă erau goale. Nu se vedea nici urmă din acela care le purtase cu puțin înainte.

Ca să nu-i lăsăm în dubiu pe cititorii noștri asupra celor de mai sus, ne-am adresat organelor de ordine publică, unde ni s-au comunicat următoarele :

Înainte de începerea spectacolului, cineva montase în zalele albe ale tenorului o instalație electronică, în stare să pună în mișcare îmbrăcămintea. La întrebarea dacă instalatia a fost găsită ni s-a răspuns că încă nu, dar că organele anchetatoare sînt pe urme sigure. Așa, de pildă, unul dintre mașiniști se împiedicase de un cablu gros, care-i transmisese un șoc electric atît de puternic încît ore în șir picioarele i-au rămas amorțite".

Edit și Harlin nu-și mai puteau stăpîni rîsul.

— Voi rîdeți ? îi întrebă Onor. Problema însă e serioasă, foarte seriosă. Harlin nu-și înțelese prietenul. Ba mai mult, s-ar fi cuvenit să vă aduceți și voi aminte de ceva.

— Ce-ar fi trebuit să ne amintim ? îl întrebă Edit.

Onor nu-i răspunse. Își luă pipa de pe măsuță, o scutură cu grijă de scrum, o îndesă cu tutun proaspăt și, întinzîndu-se comod în fotoliu, începu să pufăie.

— Îți mai amintești, Harlin, de împrejurările în care ne-am cunoscut ?

— Cum să nu !

— Îți amintești cînd s-a întîmplat asta ?

— Eram la liceu. Ursa Mare mă adusese la voi.

— Îți aduci aminte și de ce anume ați urcat la noi împreună cu Ursa Mare ?

Harlin se lovi peste frunte.

— Cerule ! Ne-a adus aici povestea vacii !

— Exact ! adeveri Onor.

PARTEA a II-a

RECHIN SAU ȘARPE ? UN ECOU BIZAR

Se însera, dar copiii se jucau încă în apă sau pe malul lacului. Din nisipul umed și cald, cei mici construiau castele medievale, cu sisteme de comunicație subterane, canale, lagune și poduri miniaturale. Cei mari se bălăceau în lac, băteau mingea pe mal, se zbenguiau.

Supraveghind copiii, profesorul stătea pe pontonul zonei de înot și privea de acolo asfințitul, fîșia aurie trasată pe luciul apei de ultimele raze ale soarelui. Briza dinspre dealuri aducea o boare răcoroasă, brăzdînd oglinda verzui-aurie a lacului, stîrnind unde mărunte ce se spărgeau clipocind de balize, de ponton. Într-un tîrziu, profesorul își controlă ceasul și coborî spre mal.

— Aduceți apă ! își strigă colegii un băiețaș bălai care, pesemne, conducea construcția castelelor. Vreo cinci-șase băieți se și repeziră să-i îndeplinească dorința.

— Turnați-o acolo ! îi îndemna bălăiorul, arătînd cu capul spre bazinul construcției.

Bine dispus, profesorul urmări un timp strădaniile copiilor ; cînd bazinul începu să alimenteze canalele lungi, întortocheate, se apropie de ei :

— Bravo, sînteți niște constructori grozavi. Acum însă adunarea! Mergem la masă.

— Încă puțin, îl rugă bălăiorul. Pînă se umplu șanțurile de apărare.

— Să mai stăm, numai puțin! îl rugară și ceilalți.

— Pînă se umplu șanțurile!

— Bine, dacă țineți atît, se învoi profesorul. Dar fiți atenți cum turnați apa, altfel rămîneți fără castele; apa spală nisipul și surpă pereții.

— Pereții sînt pietruiți! îi răspunse cu mîndrie bălăiorul.

Apunînd, soarele coborî pe lac ca un balon purpuriu și se scufundă încet-încet în adînc. Apa se coloră întîi în roșu, apoi în violaceu. Șanțul de apărare, ca și golful se umplură; năvălind în scobitura golfului, apa îl stropi peste obraz pe micul construc'or. Copiii se înveseliră, jucară în jurul „zonei fortificate" și porniră apoi, gălăgioși, spre tabără. Profesorul rămase în urmă să se înțeleagă cu cei mari care se jucau încă în apă:

— Peste zece minute porniți și voi! le strigă cu mîna pîlnie la gură. Auzi, Harlin?

— S-a înțeles! îi răspunse unul dintre băieți, un lungan ce răsărea de la distanță dintre ceilalți.

Profesorul porni cu pașii săi greoi, ca de urs, în urma celor mici, care ajunseseră între timp sus, pe coama dealului. Odinioară pe locul unde își ridicaseră corturile fusese o carieră de piatră. Peretele abrupt al carierei îi apăra la nord de furtunile ce se abăteau din cînd în cînd asupra lacului. Poate că locul ales ar fi fost prea călduros pentru tabără dacă dealurile de steril din împrejurimi n-ar fi fost acoperite de păduri.

Pe lac continua jocul, mingea nu se oprea o clipă:

— Prinde-o dacă poți! se auzi strigătul lunganului.

Se și aruncară vreo trei, dar, trecîndu-le deasupra capului, mingea lovi apa în spatele lor. Se apropiară la un braț de minge cînd se stîrni un val puternic care o împinse mai departe. Unul dintre băieți se ridică din apă și se avîntă în urma balonului. În clipa următoare fu zvîrlit în sus, ridicat parcă de un vîrtej; plană așa cîteva clipe, bălăbănindu-și mîinile, picioarele, și recăzu bulbucînd apa din jur. Era un spectacol de necrezut. Lunganul înmărmurise. Nu pricepea ce i se întîmplase prietenului său. Se dezmetici abia cînd observă bolboroseala apei. Înotă cu toate forțele spre locul cufundării cînd prietenul său tuns chilug reapăru la suprafață, întins, ca pe un platou, cu fața spre cer.

— Ce-i cu tine? îl întrebă uimit.

— Aoleo, nu, nuu...

Harlin se lăsă în picioare pe fundul lacului și încercă să-și treacă brațele sub corpul prietenului. Nu reuși. Era ceva de neînțeles, oricît se străduia, o forță invizibilă îi reținea mîinile. În clipa următoare fu izbit la gleznă, iar alături apa învolburată îi zvîcni pînă la înălțimea capului.

— Un somn uriaș! le strigară ceilalți doi.

Harlin le auzi strigătul, dar valul îl trînti. Deschizîndu-și ochii, văzu un corp întunecat, înfricoșător de mare lunecînd șerpuitor prin

apă. Cu un efort disperat se ridică la suprafață și cu respirația întretăiată le strigă celorlalți :

— La mal, băieți ! Cît mai repede la mal !

Între timp se ridicase în picioare și băiatul tuns chilug.

— Cred că a fost un rechin, zise el clănțănind din dinți. Un rechin adevărat...

— Să vă speriați de-un pește ! îi întîmpină la mal un băiețaș grăsun, pistruiat.

— Nu era pește, zise tremurînd într-una celălalt. Era un rechin, sînt sigur că era un rechin.

— Rechin ! Se vede că ai căzut la zoologie. Rechinul trăiește doar în mare și la gurile marilor fluvii.

Harlin tăcea. Își freca gleznele, căutînd locul în care primise lovitura. Nu găsi nici o urmă, nu simțea și nu vedea nimic deosebit pe picioare, doar că le avea amorțite.

Ajunși în tabără, Harlin povesti profesorului aventura prin care trecuseră. Acesta îl asculta îngîndurat : îl credea și nu-l credea. N-auzise niciodată ca în apele mici de lîngă mal să fi fost observați pești uriași.

— Cît de mare putea să fie ?

— Mare de tot ! răspunse puștiul tuns chilug.

— Ce ai simțit cînd te-a luat în spinare ?

— Nu știu. Mă temeam. Era ca și cum aș fi fost săltat pe-o palmă de uriaș...

— Pe tine unde te-a lovit, Harlin ?

— Undeva pe aici, se pipăi nesigur băiatul pe fluierul piciorului.

— N-a rămas nici o urmă ?

— Nu. Mai curînd mi se pare că am simțit un șoc electric.

— Șoc electric ?

— Da, așa ceva.

— Nu vorbi prostii !

— Piciorul mi-e încă amorțit...

— Te cred, dar în lacurile cu apă dulce nu cresc torpile marmorate.

— Știu, însă nu vă pot spune altceva. Nu mă doare nimic, dar nu pot mișca picioarele ca de obicei.

Profesorul rămase pe gînduri. Totul părea neverosimil. La început crezuse că spaima și halucinația făcuseră ca băieții să realizeze o imagine deformată despre necunoscuta vietate acvatică, dar spusele lor păreau totuși convingătoare.

— Ce formă avea ? mai întrebă încurcat profesorul.

— Ca o uriașă broască țestoasă, zise băiatul tuns chilug.

— Ca un șarpe uriaș, îl contrazise Harlin.

— Pe care dintre voi să-l cred acum ? rîse profesorul.

— Nu putea să fie decît un rechin, zise băiatul tuns chilug.

— Rechin n-avea cum să fie și nici torpilă marmorată, cel mult un țipar neobișnuit de mare.

— Nu există țipari atît de dezvoltați ! protestă Harlin. Am pescuit pe aici de multe ori, am prins și țipari, dar nici unul dintre aceștia nu poate fi asemuit cu ceea ce am văzut. Credeți-mă !

— Te cred, dragul meu, dar numai cu atît nu ne apropiem de adevăr. Mîine vom încerca să dezlegăm enigma monstrului vostru acvatic. Ne așteaptă celebritatea. Dar pînă atunci, la cină ! Pas alergător !

Mai tîrziu, la focul de tabără luminișul răsună tot timpul de rîsete și veselie. Fiecare auzise despre rechin și care mai de care încerca să-l tachineze pe băiatul tuns chilug. Acesta era necăjit, abia prididea cu răspunsurile.

— ...a fost un rechin, dacă vă spun ! susținea aproape plîngînd. Nu vă mint...

Cei mici începură să strige în cor :

— Rechin a fost, pe naiba !

Profesorul îi asculta în tăcere, zîmbind în sinea lui. Se bucura că spaima nu pusese stăpînire pe copii, care, dimpotrivă, se amuzau de povestea ciudatei vietăți. Cu toate acestea, în subconștient simțea o tensiune pe care nici veselia copiilor n-o putea izgoni.

Apoi, așezați în jurul focului, începură să cînte voioși cîntecele preferate. Aerul reavăn al nopții răsuna de melodii. Se apropia totuși ora stingerii. Cei mici dădeau semne de oboseală, picotau, focul se domolise, doar jeraticul mai lumina fețele celor din jur. Și atunci, în pauza dintre două cîntece, liniștea melancolică fusese tulburată de ceva neașteptat : dinspre munți se auzi ecoul melodiei ultimului lor cîntec. Nu le venea să-și creadă urechilor. Începură un alt cîntec. Din nou ecoul repetă prelung, fantomatic, fără text melodia ultimului vers.

Profesorul știa foarte bine că ceea ce se auzea nu putea fi ecoul, deoarece copacii, pădurea din preajmă absorbeau sunetele.

— Copii, haideți să strigăm ceva în cor. Cu toții : hip-hip-ura !

Strigătul sportiv răsunase fără ecou. Mai strigară o dată. Se auzea doar țîrîitul greierilor. Departe, deasupra copacilor, sub clarul lunii se zărea piscul albăstrui și mut al muntelui.

După cîntecul următor însă, ecoul reapăru, coborînd parcă dintre nori.

— Ce-o fi fost ? Ce-a fost asta ? își înconjurară copiii profesorul.

— Nu știu ; poate că-i o glumă a celor din tabăra vecină.

— Sunetul nu venea dintr-acolo, spuse bălăiorul.

— Sigur că nu. Altminteri, ne dădeam seama pe loc cine sînt făptașii. Așa însă, își zic, probabil, că ne-au păcălit.

— Să organizăm pentru mîine o grupă de cercetare, propuse bălăiorul. O grupă care să caute stația de amplificare pe care au folosit-o.

— De acord, dădu din cap profesorul. Se conturează deci programul de mîine. O grupă va cerceta golfurile, stufărișul de lîngă mal, alta va investiga mina părăsită.

— Uraa ! Uraaa ! se entuziasmară copiii. Stinseră jeraticul și porniră spre tabără. În drum discuția continuă despre programul de a doua zi. După ce se culcară băieții, profesorul se retrase și el în cortul său. Pe un scăunel, la capătul patului, avea la-ndemînă un microemițător-receptor prin care ținea legătura cu garda de noapte. Puse în funcțiune emițătorul și peste cîteva clipe îi răspunse vocea puțin răgușită a lui Harlin :

— Aici garda. Aici garda. Trec pe recepție.

— Totul e-n ordine, băieți ?

— Da, totul în ordine.

— Dacă observați ceva ieșit din comun să mă treziți imediat. Las aparatul pe recepție... Ne putem aștepta și la alte glume din partea vecinilor.

— Tocmai despre asta discutam și noi.

— Bine. Fiți atenți !

De fapt, Ursa Mare, cum își alintau copiii profesorul, era fizician la un institut de cercetări științifice. An de an, concediile și le petrecea însă în taberele de vară. Orfan de mic, crescuse într-o casă a copilului. În cursul anului își petrecea zilele în laborator, ba chiar dormea acolo cînd munca îl reținea și peste noapte. Odihna, bucuriile cotidiene și le căuta vara, în mijlocul copiilor.

Băieții nu știau toate acestea. Aflaseră numai că profesorul lor se ocupa de quarcuri. Această noțiune reprezenta pentru ei un mister, de unde și personalitatea profesorului li se părea misterioasă. În absența lui vorbeau cu respect despre el, iar cînd se întîmpla ca vreunul să se exprime necuviincios la adresa lui, acela se alegea cu o bătaie zdravănă.

Copiii simțiseră că acest om avea o imensă nevoie de dragostea lor, iar ei nu se zgîrceau să i-o acorde. Între ei îl numeau Ursa Mare. Îi caracterizau prin asta nu numai mersul greoi, ca de urs, zgîrcenia la vorbă, dar și demnitatea personalității sale rezervate, înțelepciunea lui înțelegătoare.

AVENTURI AERIENE

Zile în șir, împrejurimile răsunară de larma copiilor. În căutarea „rechinului", a „misteriosului monstru acvatic", grupele de cercetare cutreierară porțiuni întinse pe malul lacului, dar nu găsiră decît pescari indignați, care dădeau a supărare din mînă auzind despre acel „somn uriaș" ; asemenea pești se găseau, după părerea lor, doar în poveștile pescărești.

N-avuseseră mai mult noroc nici băieții care se cățăraseră pe pereții stîncoși ai munților. Se strecuraseră prin toate văgăunile, bătuseră toate coclaurile, dar nu găsiseră nici o stație de amplificare.

Insuccesul îi plictisi și-n cele din urmă se lăsară păgubași, întorcîndu-se la cetățuile de nisip și la scaldă. Profesorul nu forță lucrurile, deși cele două întîmplări continuau să-l preocupe. Interesul îi spori cu atît mai mult cu cît comandantul taberei vecine îl asigurase că ei nu le făcuseră nici o farsă.

— Sunetele acelea stranii le-am auzit și noi, încheie comandantul.

— Nu mai spune ! se miră profesorul. Voi însă erați departe de vechea carieră.

— Dacă-ți spun ! Le-am auzit. Erau niște sunete prelungi ce se lăsau parcă din nori. Am crezut că voiați să ne speriați.

— Iar noi ziceam că voi umblați cu șoalda.

— Bună treabă, oricine să fi fost cu ideea, dădu din cap comandantul. Ne-a păcălit și pe unii, și pe alții.

*

Copiii începură să uite cele două întîmplări ciudate, vorbeau tot mai rar de ele. Cei mai mulți își aminteau de „rechin" nu ca de o vietate reală, care i-a speriat în apă, ci ca de o ființă de basm, plăsmuită de imaginația lor. Alte evenimente, noi peripeții le-au captat atenția. Se pregăteau cu înfrigurare pentru mitingul

aviatic, unde-și anunțaseră participarea cei mai buni planoriști, cîștigătorii diferitelor întreceri din acel an.

Sosi și ziua mult așteptată. Băieții și fetele din taberele de pe malul lacului cotropiseră pur și simplu împrejurimile aerodromului improvizat pe cîmpul de lîngă pădure. Vîntul flutura stegulețele de marcaj, de pretutindeni răsunau cîntece, strigăte de încurajare. Gruparea „Ursa Mare" — cum era poreclită după profesorul lor — își asigurase un loc excelent, aproape de turnul de comandă, la umbra cortului transmisioniștilor.

Exercițiile aeriene îi puneau la grea încercare pe tinerii piloți. După evoluții dificile, fiecare dintre ei trebuia să coboare la un punct fix, pe parcela cu numărul planorului, în timpul cel mai scurt socotit din clipa transmiterii comenzii de aterizare.

Planoarele erau ridicate din douăsprezece în douăsprezece minute. Comandantul întrecerii se găsea în turnul de comandă, de unde avea vizibilitate în toate direcțiile. Comenzile lui, ca și răspunsurile planoriștilor erau retransmise asistenței prin difuzoarele stației de amplificare.

— Atenție, 52 ! Atenție, 52 ! Plasează-te pe curenții de ascensiune ! Ai altitudinea prea mică. Urcă încă două sute de metri ! Trec pe recepție.

— Aici, 52. Am înțeles ! Mă plasez pe curenții de ascensiune. Am încheiat.

Pe fuzelajul și aripile planorului portocaliu se distingea clar numărul 52, ceea ce permitea participanților să urmărească iscusința și rapiditatea cu care concurentul îndeplinea indicația : înclinîndu-se, descriind careuri largi, aparatul luă înălțime. În cîteva minute, abia mai putea fi urmărit cu ochiul liber.

Următoarea indicație fusese adresată planorului cu numărul 18, care apăruse deasupra pădurii.

— Atenție, 18 ! Atenție, 18 ! Pregătește-te de aterizare ! Trec pe recepție.

— Am înțeles. Mă pregătesc de aterizare. Am încheiat.

În timp ce aparatul ateriză, din difuzoare se auzi o voce agitată : unul dintre concurenți chema punctul de comandă.

— Aici 47. Aici 47. Trec pe recepție.

Comandantul răspunse pe loc, întrebînd ce se întîmplase.

— Sînt atacat de o pasăre uriașă ! Ce să fac ?

— Încearcă s-o ocolești !

— Mă urmărește necontenit.

Toată lumea căuta din priviri planorul cu numărul 47. Din direcția opusă soarelui ce apunea cobora lin un aparat zvelt, de culoare roșie. Pasărea ce-l urmărea fusese observată de foarte puțini. Rotindu-se cu aripile întinse în jurul planorului, corpul ei întunecat se profila vag pe cerul tot mai cenușiu.

— Iat-o ! Priviți acolo ! strigară băieții cu ochii mai ageri.

Deodată pasărea își retrase aripile și se apropie în cădere liberă de planor.

— Virează spre stînga ! se auzi strigătul comandantului.

— Virez, răspunse pilotul.

— Acum spre dreapta ! Așa, excelent !

Manevra bruscă dezorientă pasărea, care coborî mult sub aparatul de zbor. Părea chiar că, pierzîndu-și puterile, se va prăbuși, dar își întinse din nou aripile și se opri planînd.

Comandantul întrecerii chemă concurentul :

— Atenție, 47 ! Atenție, 47 ! Trec pe recepție.

— Aici 47. Aici 47, se auzi vocea pilotului. Comunicați-mi unde-i pasărea. N-o mai văd.

— În urma ta, cu vreo două sute de metri mai jos.

— Se apropie iar ?

— Te îndepărtezi de ea. Pregătește-te de aterizare. Trec pe recepție.

— Am înțeles. Mă pregătesc de aterizare. Am încheiat.

Descriind un arc de cerc aproape perfect, aparatul se întoarse spre aerodrom și începu să coboare. În clipa aceea, corpul întunecat se aruncă iar în urma planorului. Era curios că, deși abia dădea din aripi, zbura cu o viteză amețitoare. Spinteca văzduhul cu capul întins mult înainte și, ajungîndu-l din urmă, lovi din zbor coada planorului. Aparatul se clătină. Concurentul manevră cu disperare și întrebă ce să facă. Asistența rămase încremenită.

— Rezistă încă puțin ! ceru pilotului comandantul. Îți trimit în ajutor un elicopter înarmat.

Primind indicații, elicopterul de lîngă punctul de comandă se înălță imediat : șeful echipei de salvare urmărise desfășurarea zborului și se pregătise de intervenție.

Între timp planoarele aflate în aer aterizau pe rînd. Respectau cu strictețe regulile, deși n-avea cine să le atragă atenția. Coborînd din carlingă, planoriștii își ridicau privirea spre cer și urmăreau cu emoție lupta colegului lor cu uriașa pasăre.

— Ce formă curioasă are, spuse unul dintre ei, seamănă cu liliecii.

— Seamănă cu liliecii, dar mai curînd cu oribilul Pteranodon preistoric.

Elicopterul ajunse din urmă vietatea și zbură la aceeași înălțime cu ea.

— Foc ! răsună ordinul.

Trasoarele se înfipseră în corpul întunecat, care se cutremură, se contractă și, cu o mișcare de rostogolire, se plasă sub fuzelajul planorului. Acolo își întinse aripile și se lipi pur și simplu de aparat.

— Mi s-a dereglat busola ! raportă înspăimîntat pilotul planorului. Acul indicator se rotește aiurea !

— Păstrează-ți calmul, băiete. Trebuie să abandonezi planorul.

Tînărul pilot desfăcu chingile, împinse capota spre spate, se aruncă din carlingă și coborî lin cu parașuta deschisă pe gazonul aerodromului. Înfiorătoarea încleștare îl epuizase complet : ajuns la pămînt, își pierdu cunoștința. A fost nevoie să fie transportat pe brancardă la cortul sanitar.

După o mișcare de prăvălire, planorul părăsit de pilot își reluă zborul normal. Corpul întunecat cu aripile întinse rămase sub planor, apoi, ajungînd deasupra lacului, se instală în carlinga goală.

Specialiștii se priviră contrariați. Stupefacția le crescu însă cînd planorul, descriind un semicerc de toată frumusețea, se întoarse spre mal. Literatura de specialitate consemnase tot felul de întîmplări cu

avioane atacate în zbor, dar nicăieri nu s-a auzit ca o pasăre să fi pilotat un planor.

— Se îndreaptă spre cîmp, dincolo de pădure ! raportă un observator.

— De necrezut ! clătină din cap comandantul.

Dar, oricît părea de neverosimil, aparatul se rotea deasupra lizierei, coborînd tot mai mult, pregătindu-se de aterizare.

Ursa Mare își strînse copiii :

— Adunarea, băieți ! Pornim spre pădure. Aranjați-vă în coloană, ca data trecută : cei mai mici în față, cei mai mari în spate. Tu, Harlin, îi vei conduce pe cei mari. Pînă vă aranjați, eu mă reped la comandantul aerodromului.

Copiii se bucurau de această întorsătură și se foiau, zumzăiau ca albinele unui stup răscolit.

Ursa Mare se îndreptă cu pașii săi greoi spre punctul de comandă, unde comandantul se sfătuia cu observatorii. Îl anunță de intenția lui de a porni cu copiii în căutarea planorului, cerîndu-i cîteva rachete de semnalizare și două aparate de emisie-recepție portabile. Comandantul, un om mai în vîrstă, uscățiv, plin de rezerve, nu se arătă bucuros de această ofertă.

— Nu sînt de acord ! i-o tăie scurt.

— Cunoaștem foarte bine împrejurimile, insistă profesorul.

— Vă cred, răspunse comandantul, dar răspunderea pentru planoare o port eu. Nu vreau să risc un al doilea accident. Am cerut o grupă de intervenție, care trebuie să sosească dintr-o clipă într-alta.

Profesorul se-nfurie.

— Atunci plec pe răspunderea mea ! mormăi printre dinți.

— De ce țineți atît de mult la incursiunea asta primejdioasă ? îl întrebă comandantul.

Profesorul rămase descumpănit. N-ar fi vrut să mintă, dar, dacă și-ar fi destăinuit presupunerile, comandantul l-ar fi socotit nebun. Discuția lor fu întreruptă de pilotul elicopterului, care raportă că planorul a aterizat și zace nevătămat pe cîmp, dincolo de pădure. Știrea întări și mai mult hotărîrea profesorului de a-și împlini gîndurile. Obținu pînă la urmă cele cerute și o porni cu copiii la drum.

Pădurea se întindea departe, pînă peste colină. De la distanță, coama dealului părea ca o scăfîrlie tunsă de un frizer beat, care-i lăsase clientului doar părul de pe creștetul capului. Copiii înaintau veseli în semiobscuritatea răcoroasă. Profesorul îi lăsă în voie, discutînd cu Harlin, care, în mod vădit, era preocupat de ceva.

— A fost ciudată pasărea asta, nu-i așa ?

— Tare ciudată, răspunse băiatul.

— Ați observat și dumneavoastră ? Părea că are corpul din cauciuc, își schimba mereu înfățișarea.

— Așa este. La un moment dat avea niște aripi ca de vultur, pentru ca după cîteva clipe să ia forma unui șarpe zburător.

— Da, am observat. Ba, uneori, aveam impresia că seamănă cu un pește.

Profesorul rămase pe gînduri. Îl uimea cît de mult se apropiau ideile băiatului de ale lui. Începu să-l descoasă :

— Ce părere ai, ce putea să fie ?

Lovind cu piciorul pietricelele din drum, Harlin își lăsă capul în jos. Se întreba dacă să-și destăinuie gîndurile sau nu. În cele din urmă se hotărî :

— Totul e o scornire.

— Cum adică o scornire ? ! Doar zborul s-a petrecut sub ochii noștri !

— Nu m-ați înțeles. Mă gîndesc la o instalație scornită anume să realizeze ceva spectaculos.

— Și cum rămîne cu schimbarea repetată a înfățișării ?

— Făcea parte din program.

— E interesantă presupunerea ta, zîmbi profesorul.

La izvorul din pădure făcură un popas. Cărarea se bifurca aici. Semnele albastre duceau spre o rîpă adîncă, de unde drumul cotea spre liziera codrului, iar semnele roșii marcau calea spre marginea de nord a luminișului, la o cabană părăsită de pădurari.

— Voi, Harlin, o luați spre rîpă, explică profesorul în fața hărții. E un drum ceva mai greu, dar pe acolo nu vă puteți rătăci. Eu, cu cei mici, o iau spre cetate.

— Am înțeles, dădu din cap lunganul, urmărind traseul pe hartă. Grăsunul pistruiat va fi în față, iar eu încheietor de pluton.

— Aveți grijă de-un singur lucru : să nu vă-ndepărtați prea mult unii de alții. Din zece în zece minute, intri în legătură cu mine și mă informezi despre tot ce se-ntîmplă pe drum. Înțeles ?

Băiatul îi răspunse afirmativ, profesorul însă ar fi vrut să-i mai ceară părerea într-o problemă care-l preocupa.

— Ce zici, „scornirea" aceea n-ar fi fost în stare să înoate ?

— Ba da ! răspunse prompt băiatul. Vă gîndiți cumva că rechinul... Aici se poticni însă.

— Ce-i cu rechinul ?

— Vă gîndiți că în lac ne-am întîlnit tot cu „scornirea" asta zburătoare ?

— Ei, lasă..., vom vedea, îl bătu profesorul pe umăr. Să pornim, că ne apucă înserarea pe drum.

Cele două grupuri porniră în același timp : cei mici urcară panta lină, cei mari coborîră în șir indian spre viroagă. Stabilind legătura după primele zece minute, Harlin n-avu ce să comunice. Firul subțire al pîrîiașului curgea susurînd pe sub picioarele lor, din cînd în cînd săreau de pe un pietroi pe altul, ca să nu calce pînă la glezne în apă. În frunte se găsea pistruiatul, care vorbea tot timpul cu ceilalți. Harlin nu-l vedea prea bine pe cărarea întortocheată, dar îl auzea mereu. Îi observă dispariția abia cînd, la o întrebare a sa, din capul coloanei primi răspunsul că grăsunul pistruiat, împreună cu alți trei, o luase înainte. Se sperie și-l anunță numaidecît pe Ursa Mare. Profesarul nu se bucură de știre și-i ceru să se grăbească pe urma fugarilor.

Pistolul de semnalizare rămăsese la grăsun, de aici și dorința lui de a fi primul lîngă planor. Îl mîna curiozitatea și nu mai puțin vanitatea. Îl ispitise și pe băiatul tuns chilug să vină cu el. La o cotitură, pentru a mai scurta din drum, se cățărară pe un perete abrupt al viroagei și, în cîteva minute, zăriră planorul la liziera pădurii.

— Uite-l acolo! exclamă pistruiatul. Lansă o rachetă verde și-o luă la fugă spre aparatul de zbor.

Profesorul se liniști, observînd semnalul.

— Ați ajuns la țintă, Harlin?

— Încă nu, abia ne apropiem de lizieră.

— Racheta însă ați văzut-o?

— Am văzut. Cred că grăsunul a semnalizat.

Așteptau al doilea semnal, dar acesta întîrzia. Consemnul era ca a doua rachetă să fie trasă atunci cînd una dintre grupe ajunge în imediata apropiere a aparatului.

— Copii, grăbiți pasul! le ceru celor mici profesorul.

Coborîrea pe povîrniș era mai ușoară. Cu pașii săi ca de urs, profesorul ajunse primul la luminiș. Observă mai întîi planorul. Zăcea nevătămat, la o distanță de o fugă, sprijinindu-se într-o aripă, ca și cum ar fi aterizat după toate regulile. Abia pe urmă îl observă pe băietașul tuns chilug, care se apropia în fugă.

— Vai de noi! s-a-ntîmplat o nenorocire! se văita copilul.

— Ce e, ce s-a-ntîmplat?

— Pasărea... aoleo, pasărea-i de vină!

— Ce e cu pasărea?

— L-a ucis pe grăsun!

Profesorul se îngrozi. Își scoase pistolul și se apropie de aparat. Acolo însă nu era nici urmă de pasăre. Doar grăsunul pistruiat zăcea fără viață sub aripa înclinată a planorului.

La aeroportul internațional, uriașele reactoare aterizau din două în două minute; nu apuca bine să ruleze unul în fața intrării principale, că altul se și lăsa pe larga pistă betonată.

Se înserase deja, dar aeroportul era învăluit într-o plăcută lumină fosforescentă, în care semnalizatoarele violete și roșii de pe marginea pistelor scînteiau neastîmpărat. Clădirile, hangarele nu erau prevăzute cu lumini de altitudine, deoarece noaptea pereții, betonul din pavaje iradiau lumina absorbită în cursul zilei.

Ursa Mare era cuprins de neliniște. Se lăsa tîrît de mulțime, contemplînd fără vreun scop precis ce se întîmpla în jur. Venise în întîmpinarea unui astronom prieten, care se întorcea dintr-o călătorie din Africa, unde vizitase Observatorul Kilimandjaro. Mai avea zece minute pînă la sosirea avionului.

Pe unul dintre pereții sălii de așteptare, numeroase ecrane T.V. transmiteau simultan imagini despre viața politică, socială și culturală din întreaga lume. Un grup de aparate indicau starea vremii pe glob. Deasupra aeroportului cerul era senin, de țărmul sudic al Japoniei se apropia un taifun, pe cînd în Scoția și Olanda ploaia cădea torențial. Furtuni brăzdau apele Mediteranei, în timp ce pe țărmurile Mării Negre era o zi senină, cu soare. Sateliții artificiali sincronizați dădeau o imagine clară despre direcția de deplasare a norilor, a zonelor în care aceștia se concentrau în pături groase de cumulus sau se risipeau în perdele străvezii de ceață. Un alt grup de televizoare prezenta știri de pretutindeni...

— Atențiune, atențiune! se auzi din difuzoarele plasate astfel încît să acopere nestrident larma sălii de așteptare. Avionul NAI-12 din direcția Nairobi aterizează peste două minute. Atențiune, atențiune, avionul NAI-12...

Cu pașii săi greoi, Ursa Mare se îndreptă spre ieșire. Avionul ateriză fără întîrziere și rulă încet spre intrarea principală. Își descoperi repede prietenul:

— Onor! îl strigă fericit. In sfîrșit, bine că ai venit!

Peste cîteva minute mașina gonea cu ei pe șoseaua ce ducea în oraș. Fizicianul conducea cu o abilitate ce contrasta cu mișcările-i greoaie.

Edit, soția astronomului, îi primi cu un zîmbet de bucurie și cu masa întinsă. Această femeie, mititică, dar sprintenă, nu-și găsea locul o clipă. Mereu aranja cîte ceva în casă. N-a stat locului nici cît au servit masa, si-a căutat mereu de treabă la bucătărie, deși nu le lipsea nimic. Vorbea puțin, dar nu-și lua o clipă ochii mari, negri de pe cei doi prieteni.

După cină ieșiră în grădină, se instalară comod în fotolii. Casa era situată în apropierea unei păduri de castani, care filtra lumina orașului aruncată spre cerul întunecat. Era seara unei zile călduroase de sfîrșit de august cînd în aer plutește — atingîndu-te ușor, strecurîndu-ți-se în nări, în gură, ca să te părăsească, lăsîndu-ți o mică tristețe dureroasă — aroma dulce-amară a toamnei ce se apropie.

Edit observă prima că fizicianul era preocupat de ceva.

— Ești cam reținut azi, i se adresă amabil. Ce s-a mai întîmplat cu tine de cînd nu te-am văzut?

— Nimic deosebit, răspunse fizicianul cu o oarecare stînjeneală.

Soții nu-l slăbiră însă pînă nu le povesti tot ce-l preocupa, începînd cu „rechinul" și ecoul misterios și terminînd cu pasărea uriașă. Aminti și despre fantoma care apăruse într-un spectacol de operă.

— Am citit și eu acel reportaj, spuse astronomul. E o poveste absurdă, imposibilă...

— Dar băiatul ? întrebă cu îngrijorare Edit. Sper că nu s-a produs ceva ireparabil.

— Nu, nici vorbă, de atunci a ieșit din spital și s-a întors în tabără. Se simte mai bine. Adică, știu și eu, dădu din umeri, parcă are totuși ceva...

— Ce anume ?

— Aiurează uneori... are halucinații.

— Și care e părerea medicilor ?

— Sînt nedumeriți ca și mine. Mai întîi au presupus că sistemul nervos al copilului a fost paralizat de o otravă necunoscută. Analizele de laborator însă n-au evidențiat în organism prezența nici unei substanțe străine. I s-au recomandat odihnă îndelungată și vitamine. Medicul spitalului socotește că halucinațiile copilului sînt urmarea suprasolicitării nervoase.

Stăpîna casei era specialistă în psihologia copilului și, fără s-o fi mărturisit, se simțea foarte interesată de soarta pistruiatului.

— Vrei să-mi spui ce halucinații are băiatul acela ?

— Ar fi, poate, mai nimerit să-l ascultați chiar pe el, îi răspunse Ursa Mare. Am înregistrat pe bandă spusele lui. Pot să anticipez un singur lucru. Băiatul susține că a vorbit cu pasărea. L-am descusut de mai multe ori, dar de fiecare dată mi-a spus textual același lucru.

Astronomul și soția lui ascultară cu interes crescînd relatarea imprimată :

— ... Nu, nu mă temeam de ea, deși nici nu puteam să mă mișc. Era o pasăre bună, foarte bună. Nu s-a atins de mine, dar repeta într-una că eu sînt rău, pentru că am vrut s-o lovesc... Da, într-adevăr, am lovit-o cu o piatră, care a ricoșat sau nu știu unde a dispărut. Parcă s-a risipit... Și parcă nu-i auzeam cuvintele în urechi, ci înăuntrul capului. Aș fi vrut să-i răspund, dar nu puteam să scot o vorbă, gura mi se încleștase... Ea mă înțelegea însă, știa de fiecare dată ce voiam să-i spun. Și-mi răspundea. S-a purtat foarte drăguț, e o pasăre de treabă, să nu i se facă nici un rău.

Înregistrarea se termina aici.

— E o poveste trăsnită, zise astronomul. Mai trăsnită, mai complicată decît aș fi crezut.

Edit stătea ghemuită în colțul canapelei.

— Cazul e curios, spuse după o lungă tăcere. Copilul nu aiurează, n-are halucinații ; spusele lui sînt clare, frazele coerente.

— Tocmai asta-i ! reluă Ursa Mare cu o neobișnuită vehemență. Asta spun și eu.

— Avem de-a face cu un caz rar întîlnit în psihologie : în imaginația copilului pasărea a luat proporțiile unei personalități și încă a uneia pozitive, mărețe.

— Dar de ce a luat asemenea proporții ? În ce chip ?

Degetele subțiri ale femeii tremurară a șovăire.

— Poate din cauza unei inhibări morale. Poate de teamă. Nu-i exclus ca băiatul să aibă un sistem nervos sensibil, o fantezie aprinsă și să se fi resimțit puternic după încleștarea cu pasărea.

— Medicii n-au observat nici o anomalie în funcționarea sistemului său nervos, nici un fel de simptome bolnăvicioase. Asta e singura manifestare deosebită care i-a rămas.

— Aduce vorba deseori despre pasăre ?

— Nu, numai cînd e întrebat...

— Se teme de ea ?

— Dimpotrivă. Ați auzit și voi că o socotește foarte cumsecade, nu-i reproșează nimic și consideră că nici alții nu trebuie să se teamă de ea.

— Bine, zise Onor, pînă aici te înțeleg. Sînt însă curios să aflu explicațiile tale.

— N-am nici o explicație, îi răspunse fizicianul greblîndu-și cu degetele părul. N-am explicații. Pot să repet doar faptele. Aș mai adăuga, cel mult, că între aceste cazuri există legături multiple, în ciuda faptului că pare o aberație ceea ce spun.

Neîncrezător, astronomul se ridică de lîngă magnetofon și începu să măsoare camera în lung și-n lat.

— Chit că le crezi sau nu, faptele sînt fapte, spuse Edit. Sînt de nedezmințit. Degeaba susții că scandalul de la operă e o scornire gazetărească, cele petrecute acolo au fost văzute și auzite de sute și sute de spectatori.

— Pe mine mă lasă rece povestea aceea. N-are nici o legătură cu „pasărea".

— De unde știi ? Te-ai convins ?

— Despre ce trebuia să mă conving ? Îmi imaginez oricînd un robot care înoată și zboară, care emite unde scurte capabile să paralizeze niște ființe vii. De ce nu s-ar putea realiza așa ceva la sfîrșitul secolului XX ? Robotul poate fi telecomandat sau să dispună de aparatură proprie de comandă. Imaginează-ți însă mașinăria asta strecurată în zalele unui cavaler medieval, de unde cîntă o arie fermecătoare și dispare apoi...

— Ai uitat un amănunt, interveni Ursa Mare.

— Ecoul ?

— Și asta, și încă ceva : am amintit că pasărea își schimba necontenit forma.

— Trebuie să fi fost o iluzie optică. Se însera, nu se mai vedea bine...

— După părerea mea, insistă Edit, a fost vorba totuși de o ființă vie.

— O ființă vie ? se opri locului astronomul. Aș ! O vietate marină, care de dragul nostru a învățat să zboare !

— Degeaba iei lucrurile în zeflemea. Pornind de la fapte, continui să cred că a fost vorba de o ființă vie.

— Iar eu am să-ți dovedesc contrariul.

Ursa Mare zîmbi ; era sigur că nu va mai fi singur, obținuse ceea ce voise ; în dezlegarea misterului îi va avea alături pe amîndoi, se va bucura de sprijinul a doi savanți. Îi mai lăsă un

timp să se contrazică, apoi își luă rămas bun, ca să ajungă în tabără înainte de miezul nopții.

Băieții îl așteptau cu nerăbdare, strînși în jurul catargului. Din relatările lor află că, în timpul plecării sale, tabăra fusese vizitată de misterioasa vietate. După cină, copiii mai cîntară cîteva cîntece și se duseră la culcare. La intrare făceau de gardă pistruiatul și puștiul tuns chilug, iar în cortul comandantului, în așteptarea lui, se instalase Harlin. Ațipise, dar, la un moment dat, îl trezise semnalul de alarmă.

O luă fuga spre intrare, unde observă un corp masiv, radiind o lumină verzuie. Părea un uriaș lampion cilindric.

Băieții ce stăteau de planton se așezaseră spate în spate lîngă barieră. Atenția le fusese atrasă de trosnetele crengilor unui stejar bătrîn de lîngă poartă. Se gîndiseră că s-a stîrnit vîntul, dar, de fapt, nici o briză nu tulbura atmosfera. Și totuși, în liniștea nopții se auzea trosnetul amenințător al crengilor. Îndreptînd într-acolo lumina lanternei, văzuseră ceva coborînd din copac.

— Era ca un șarpe, explică pistruiatul. Atîrna de o creangă și se lungea încet-încet pînă la sol.

— Și ce s-a întîmplat cu șarpele vostru ? mai întrebă profesorul.

— A dispărut, răspunse Harlin. Am alertat tabăra, ne-am adunat aici, dar nu ne-am atins de el. L-am privit doar, așteptînd să-i vedem intențiile. Să fi trecut vreo jumătate de oră cînd am observat că lumina pe care o radiază pălește și se stinge. În locul în care stătuse cu o clipă mai înainte nu se mai găsea nimic.

Profesorul trimise copiii la culcare. Opri de gardă patru voluntari și rămase și el cu ei. Hotărî să captureze în noaptea aceea ființa fantomatică dacă reapare, s-o înfășoare în foaia de cort pe care o aveau la îndemînă.

Se apropiau zorile. În vale, o adiere răcoroasă brăzda apele lacului. De undeva răsuna uruitul unui tren ce se îndepărta. Se trezea și pădurea, în care ici-colo răsuna trilul păsărelelor. Nu-și dăduseră seama cînd, cum, de unde apăruse ființa cea misterioasă ; pur și simplu se treziseră cu ea acolo. Avea forma unui mușuroi de termite, care radia în jur o lumină verzuie.

Primul care-și venise în fire fusese profesorul.

— La treabă, băieți !

Sărind în picioare, copiii îi ajutară profesorului să arunce foaia de cort asupra arătării. Din corpul luminos al acesteia ieșiră însă instantaneu două prelungiri, care apucară foaia din zbor, o mototoliră cu ușurință și o zvîrliră îndărăt. Era un spectacol înfricoșător, dar și mai înfricoșător era că, după ce-și retrase prelungirile, arătarea crescu în înălțime, ajungînd cît trunchiul unui copac. Ființa spectrală stătea nemișcată, părea că tremură, că pulsează. Apoi își restrînse forma, ajungînd asemenea unui butoi pîntecos, iar lumina pe care o radia începu să pălească, pierzîndu-se treptat în penumbra zorilor.

Au încercat încă o dată cu foaia de cort : apropiindu-se cu băgare de seamă, au aruncat-o brusc asupra arătării.

— Am prins-o ! Am prins-o ! strigară ușurați.

Prada era într-adevăr acolo, zăcea nemișcată sub foaie, dar peste cîteva clipe aceasta se încinse, iar ființa, luînd o formă co-

nică, își scoase capul ascuțit. Strălucirea orbitoare a conului îi sili să-și închidă ochii.

Între timp arătarea se transformă în șarpe și se retrase printre crengile stejarului. N-avea rost să continue lupta.

— Ajunge, băieți, spuse profesorul obosit și descurajat. Schimbați plantonul și culcați-vă. Vom ține copacul sub observație, iar dimineața vom vedea ce-i de făcut.

Strînseră foaia de cort arsă la mijloc și plecară la culcare.

VACA STRANIE

Dimineața le-a rezervat alte surprize. Degeaba au cercetat coroana stejarului, împrejurimile taberei — ființa misterioasă dispăruse. Băieții rămași de gardă au afirmat cu hotărîre că nu văzuseră nici o mișcare, că fusese necontenit o liniște deplină.

În acele zile chiar și ziarele s-au ocupat de bizara vietate ce-și făcea apariția mereu în alte lacuri. Tot felul de zvonuri alarmiste au făcut ocolul lumii : pe străzi, între prieteni, la locurile de muncă, problema era la ordinea zilei. Ziarul „Informații matinale", de pildă, a publicat următoarea știre :

„...Din valuri s-a ridicat o nălucire, ca o masă densă de vapori. Avea corpul strălucitor și se deplasa cu ușurință deasupra apei. Ajunsă la țărm, își restrînse volumul, semănînd cu un arici uriaș. Cei de pe plajă au fugit îngroziți. O doamnă mai în vîrstă susține că vietatea îi guițase de cîteva ori, iar doi tineri și-au dat cuvîntul că au văzut-o cu toată claritatea cum, întinzîndu-și tentaculele, adunase la repezeală ochelarii de soare lăsați pe nisip".

Apăreau sute de informații asemănătoare în presa cotidiană de pe toate meridianle. Toate coincideau însă într-un singur punct : nimeni nu cunoștea nici un caz în care misterioasa vietate sau instalația fantastică să fi făcut cuiva vreun rău, să fi provocat stricăciuni.

Cu ajutorul copiilor, Ursa Mare cutreierase împrejurimile în căutarea ciudatei arătări. Se hotărîse ca, în eventualitatea unei întîlniri, să-i cerceteze miraculosul circuit electric, despre care îi vorbise și pistruiatul. Era convins că, oricît de mult se temea de eventualele urmări, trebuia să procedeze astfel dacă voia să se edifice asupra fenomenului.

A cincea zi, după-amiază, zăriseră o urmă, o cărare ce pornea de la marginea pădurii de pe coama dealului și ducea drept, trasată parcă de zborul unei săgeți, pînă în vale. Pe povîrniș iarba era deasă, bună de coasă, cărarea tăiată în ea se vedea cît se poate de limpede. Împrejurimile erau încîntătoare, versantul opus plantat cu viță de vie, cu pomi fructiferi, în vale șerpuia un pîrîu cu sălcii și aluniș pe maluri. Coborînd în luminiș, întîlniră niște fire electrice întinse la mică înălțime de sol, un țarc electric. Urma trecea de-a lungul țarcului.

Pe malul pîrîului, la umbra unei sălcii plîngătoare, întîlniră un păstor bătrîn, trîntit în iarbă, lîngă tabloul de comandă al unei adăpătoare automate. Salutară în cor.

— În ultimul timp nu s-a-ntîmplat pe-aici nimic mai acătării, îl întrebă profesorul.

Răspunzîndu-le la salut, bătrînul îi întrebă la rîndu-i cam neîncrezător :

— Ce să se fi-ntîmplat, dragilor ?

— Am vrea să știm dacă nu cumva a trecut pe aici o vietate curioasă ?

— Poate-i vorba de-o vacă...

— Noi căutăm altceva : o vietate, o ființă, ceva care.. se încurcă Ursa Mare, neștiind să explice cum arăta ceea ce căutau de zile-n șir.

— Are picioare sau n-are ? întrebă păstorul.

— N-are picioare, tocmai că n-are !

— Așa ceva n-am văzut.

— Dar ce-ai văzut, bădie ? insistă profesorul.

— Doar o vacă.

— Vaci am văzut și noi destule, nu după vaci umblăm, ci după o ființă care...

— Vacă de-asta, îl întrerupse păstorul clătinînd din cap, n-ați mai văzut, că nici eu n-am mai văzut, măcar că am petrecut ceva vreme printre munți. Tata, bunicul tot păstori au fost, dar nici de la ei n-am auzit să fi-ntîlnit o asemenea vacă.

— Nu cumva ai reținut-o ? se bucură profesorul.

— Nu s-a lăsat.

Ursa Mare îl rugă pe bătrîn să le spună tot ce știe despre această vacă. Păstorul își drese glasul, apoi începu să povestească. Copiii se așezară în jurul lui.

— Vedeți, eu cunosc fiecare dintre cele o sută treizeci și opt de vaci care mi-au fost încredințate. Le cunosc după mers, după cum pasc iarba. Știu și cum rumegă fiecare. Într-o dimineață văd că în țarc a nimerit o vacă străină. Mă gîndisem, las'să pască împreună, iar seara, în grajd, am s-o separ de celelalte. Da, dar seara ia-o de unde nu-i. N-am băgat de seamă unde a dispărut. Ce să vezi însă, a doua zi dimineața o găsesc iar printre vacile mele. N-am observat nimic deosebit la ea, numai că nu păștea. Umbla încoace, încolo pe pășune, își mirosea suratele, dar acelea se țineau la distanță. Am urmărit-o cu luare-aminte : eram curios să aflu unde dispare. Atunci s-a produs minunea.

Copiii ascultau cu obrajii îmbujorați.

— Asta, continuă bătrînul, s-a-ntîmplat așa. După-amiază tîrziu, aproape în amurg, se stîrni ca din senin o furtună strașnică. Vacile mele s-au retras spre grajduri, cea străină însă nu. Rămase acolo în mijlocul pășunii. Voiam să știu ce face, de ce stă degeaba în ploaie și ce mi-a fost dat să văd ? Pierzîndu-și puterile, căzu la pămînt, ca un bolovan. Dau să alerg într-acolo, dar vaca se făcuse nevăzută.

— N-a rămas nici o urmă ? îl întrebă nerăbdător pofesorul.

— Urmă a rămas, cum de nu. Și încă ceva, o ciupercă sau ce naiba să fi fost. N-am mai văzut o ciupercă atît de mare. Cînd i-am povestit nevestei toate astea, a rîs de mine, zicînd că am băut. Măcar că n-am tras decît de-o dușcă, dimineața, să mă încălzesc. Ne-am și sfădit puțin, deși, altminteri, trăim în bună pace.

— Cu ciuperca, îl zori bălăiorul, cu ciuperca aia ce s-a-ntîmplat ?

— Asta-i o altă pătăranie. Odată văd că se mișcă, se întinde, crește și, pînă să mă sperii și eu de-a binelea, se lungește cît un

şarpe uriaş. A început atunci să se tîrască, în sus, prin iarbă, într-acolo, arătă spre pădure, pe urmă s-a-ncolăcit şi a urcat rostogolindu-se. Se rotea ca un titirez, iar la un moment dat, nici nu ştiu cînd, s-a dezlipit de pămînt şi a zburat, a zburat cu nişte aripi larg desfăcute, apărute şi ele nu ştiu de unde.

— Da, asta a fost făptura noastră năzdrăvană, spuse oftînd profesorul.

— Nu ştiu cum s-o numesc, clătină din cap bătrînul. Vită în orice caz n-a fost! Taică-meu, ca şi bunicul, tot păstor a fost, dar de-aşa ceva n-a pomenit nicicînd.

FIINŢA NĂZDRĂVANĂ SE DESTĂINUIE

Ursa Mare îşi vizită prietenul ca să-i relateze ultimele întîmplări.

— E de necrezut, pur şi simplu de necrezut! spuse Onor. Dacă nu le-aş fi auzit de la tine, le-aş fi socotit nişte minciuni sfruntate. Şi, pe deasupra, păstorul cu vaca aceea stranie...

Ursa Mare îşi înţelese prietenul; el însuşi ar fi fost de aceeaşi părere dacă jocul întîmplării nu l-ar fi făcut să participe nemijlocit la evenimente. Experienţa proprie îl convinsese că orice ştire despre misterioasa fiinţă putea să fie reală sau să aibă o bază reală.

— Povestea asta a-nceput să mă preocupe şi pe mine, continuă astronomul. Nu-mi mai văd nici de treburi ca lumea! Stau într-o seară la observator să realizez cîteva imagini despre galaxia M-33 din constelaţia Triangulum şi mă pomenesc că încurc plăcile între ele. Tot timpul eram cu gîndul la acea vietate. Deşi, în ce mă priveşte, continui să cred că avem de-a face cu o instalaţie electronică extrem de perfecţionată.

Ursa Mare nu-l contrazise. Se bucura că prietenul său i se alăturase, avea nevoie de ajutorul lui, simţea că singur n-ar fi putut să dezlege enigma.

Porniră spre pădurea la marginea căreia se întîlnise cu păstorul. Lăsară maşina în faţa cabanei şi o luară pe jos ca să cerceteze în împrejurimi fiecare urmă cît de cît suspectă. Aveau asupra lor două aparate de filmat, dintre care unul sensibil la razele infraroşii. Cărarea coti într-o zonă răcoroasă, pe versantul nordic al muntelui. Treceau printr-o pădurice deasă, mirosind puternic a răşină de brad. Din cînd în cînd picioarele le lunecau pe covorul gros de frunze aciculare. Onor se opri brusc, arătînd ceva în faţa lor.

— Ia priveşte!

Nu departe de cărare, printre trunchiurile golaşe ale unor brazi bătrîni, zăcea un corp diform, care la prima vedere părea o stîncă de granit, dar care în realitate pulsa şi se legăna ritmic.

Gesturile fizicianului arătau că dăduseră în sfîrşit peste fiinţa căutată. Se mai apropiară puţin, cu prudenţă. Erau la vreo cinci metri, cînd făptura se metamorfoză. Pe partea ei superioară apăru o excrescenţă în care se formă o cavitate. „Pîlnia" asta se îndreptă asupra lor asemenea unui reflector.

Onor amuţise. Îşi apucă de braţ prietenul şi-l trase într-o parte. „Pîlnia" îi urmărea în continuare. Fizicianul începu să filmeze, aparatul bîzîia fără oprire în mîna lui; potrivise motorul la viteza

maximă, pentru ca, la derulare, să poată studia detaliile în cele mai mici amănunte.

Se apropiară ; „pîlnia" nu-şi schimbă direcţia, dar se adînci şi crescu în volum. Erau la vreo doi metri de corpul emisferic, care — vedeau cît se poate de limpede — n-avea prelungiri, extremităţi. Pe suprafaţa-i cenuşie, scorţoasă ca pielea elefantului, nu se vedea nimic în afara excrescenţei-pîlnie, ce-i urmărea ca un reflector.

— Fac o încercare, şopti astronomul, ocolind corpul.

Excrescenţa se mări numaidecît, formîndu-se în ea o a doua cavitate, care se îndreptă asupra lui Onor.

— E misterioasa ta fiinţă, murmură astronomul. Nu poate fi altceva.

Se apropie încă un pas şi-şi întinse mîna.

— Fii atent ! îl preveni Ursa Mare, dar astonomul și sărise îndărăt, frecîndu-și vîrful degetului.

— Nu cumva ai atins-o ?

— Nu, aveam palma la cel puțin jumătate de metru de ea.

— Te doare mîna ?

— Nu mă doare. Mi s-a părut însă că am atins o sursă de curent electric sau că pielea mi-a fost stropită de o soluție caustică.

Se retraseră cîțiva metri. Instrumentele aduse cu ei indicau prezența unei radiații electromagnetice extrem de puternice, dar nevătămătoare pentru organismul uman.

— Poate că-și schimbă frecvența oscilațiilor, spuse Ursa Mare.

— Să facem o-ncercare, căzu de acord astronomul.

Ridică un con de brad și-l aruncă în direcția bizarului corp. În clipa următoare, făcut țăndări, conul fu reproiectat asupra lor. Indicatoarele contoarelor oscilau intens.

Fizicianul își aminti că grăsunul îi povestise despre ceva asemănător, numai că nu-i venise să-l creadă.

— Să procedăm cu băgare de seamă, își avertiză prietenul.

Onor însă nu mai putea fi reținut. Dacă la început primise sceptic și luase în derîdere știrea despre această ființă neobișnuită, acum era ferm hotărît s-o cunoască, să-i pătrundă taina. Privi în jur și, văzînd o creangă uscată, destul de lungă, o ridică și atinse cu ea excrescența. În aceeași clipă se prăbuși.

Ursa Mare zvîrli aparatul de filmare și sări lîngă prietenul său. Îl ridică și-l tîrî cît mai departe din preajma corpului primejdios. Încercă să-l reanime. Fără nici un rezultat. Îi căută pulsul : bătea puternic, mai repede, parcă, decît în mod obișnuit. Respirația era normală. Îl pălmui ușor, dar astronomul nu-și veni în fire.

Neavînd ce face, fugi după mașina lăsată la cabană. Întors, își găsi prietenul în aceeași poziție, fără cunoștință. Îl urcă pe bancheta din spate și, înainte de plecare, vru să mai arunce o privire asupra ciudatei vietăți. Se uită în dreapta, în stînga, dar masivul ei corp dispăruse. Îi rămăsese doar urma pe covorul gros de ace de brad.

Coborînd în viteză, Ursa Mare îl transportă pe Onor direct la medicul care se ocupase și de cazul grăsunului. Medicul părea la fel de dezorientat ca și atunci, crezînd doar pe jumătate povestea accidentului.

— Văd că vă-ndoiți de spusele mele, se aprinse fizicianul.

Medicul dădu din umeri.

— Vă rog să vă calmați. Înțeleg, sînteți îngrijorat de soarta prietenului dumneavoastră și, firește, în astfel de împrejurări fantezia este foarte activă.

— Dumneavoastră credeți ceea ce vedeți cu ochii ?

— Vă rog, vă rog, protestă medicul.

— Mîine dimineață vă proiectez filmul realizat cu acest prilej.

— Aș fi curios să-l văd.

— Vă voi satisface curiozitatea și vă rezerv și alte surprize.

Părăsind clinica, se îndreptă grăbit spre laborator, unde i-au fost date asigurări că a doua zi dimineața va găsi filmul developat, împreună cu o copie. Se mai răcori puțin. Seara, la ora mesei, copiii l-au primit cu strigăte de bucurie, raportîndu-i despre activitatea din timpul zilei. Ursa Mare le povesti și el pățania lui Onor. Băieții plecară întristați la culcare. Se înserase de-a binelea, cînd sună tele-

fonul. Profesorul era căutat de la laboratorul foto al institutului. Voiau să-l înștiințeze că filmul avea aproape toate cadrele albe.

— Numai la începutul benzii există cîteva imagini, îi spuse tehniciana.

— Ce se distinge pe ele ?

— Cîțiva copaci și o îngrămădire nedefinită, cenușie.

— Masa cenușie indică vrea mișcare ?

— Știu și eu... auzi vocea nesigură a tehnicienei. Sînt doar cîteva imagini, n-am apucat să le proiectez. Filmul e încă la uscat.

— Vă mulțumesc, mormăi fizicianul și puse receptorul în furcă.

La clinică, lui Onor i s-a pus la dispoziție o rezervă. Respira liniștit, ritmic, părea că doarme. Analizele făcute arătau că organismul său funcționează normal, numai că se află într-o stare de totală inconștiență. Fusese consultat de mai mulți profesori, care însă nu ajunseseră la nici o concluzie cu privire la natura acestei stări narcotice. Sistemul nervos nu-i fusese paralizat de nici o substanță străină ; se presupunea doar influența unei radiații necunoscute. Pînă la urmă, lui Onor nu i s-a administrat nici un tratament medicamentos, organismul fiind lăsat să învingă singur paralizia.

Sperînd că prietenul său și-a revenit, fizicianul se înființă dimineața la patul acestuia. Conducătorul taberei vecine se angajase să-i supravegheze pe băieți.

— Din păcate încă nu s-a restabilit, îl întîmpină medicul, însoțindu-și cuvintele cu o privire întrebătoare.

— Filmul a fost iradiat.

— Iradiat ? se miră medicul. În întregime ?

— Nu pot să-mi explic ce s-a-ntîmplat. Știu doar că din clipa în care ne-am apropiat de vietate imaginile sînt iradiate.

— Sînteți sigur că ați avut de-a face cu o vietate ?

— În ce mă privește, sînt absolut sigur, deși n-am dovezi.

— Mă rog, spuse amabil medicul, eu mă gîndesc că sînteți obsedat de o idee fixă.

— Nu vă pune pe gînduri, totuși, faptul că aveți înainte al doilea om care și-a pierdut cunoștința în împrejurări similare ?

— Tocmai asta îmi întărește convingerea că am dreptate. Simptomele acestui accident sînt identice cu cele ale cazului anterior. Așadar, n-am motive să-mi schimb părerea.

Medicul era un tip înalt, uscățiv, morocănos. Oricît se străduia să fie amabil și înțelegător, spusele lui sunau grosolan.

Ursa Mare se simțea în inferioritate. Nu se putea referi la filmul care ar fi constituit un argument zdrobitor, pentru că nu-l avea. Singura lui șansă era ca, revenindu-și, astronomul să-i adeverească spusele. Clipa asta sosi însă abia după trei zile pline de emoții și îngrijorări. Dimineața, Onor se trezi ca dintr-un somn plăcut, odihnitor și îi ceru medicului permisiunea să-i telefoneze soției. Pe urmă îl sună și pe fizician. În scurt timp se regăsiră în rezerva lui Onor, care, după bucuria revederii, vru să le împărtășească cele prin care trecuse și ceea ce simțise cît timp a zăcut inconștient. Înconjurat de cei trei, astronomul își aprinse o țigară, apoi începu să povestească :

— Cînd m-am apropiat de ființa aceea, cu creanga întinsă spre excrescența ei, am simțit ceva asemănător anesteziei electrice. Ceva asemănător, dar totusi altceva. În timpul anesteziei omul își pierde complet cunoștința, eu însă nu mi-am pierdut-o. Starea pe care o

aveam nu poate fi numită nici inconștiență, nici somn. Capacitatea de acțiune îmi fusese paralizată, dar creierul a înregistrat tot ce se petrecea în preajmă. Nu puteam scoate nici un cuvînt, deși aș fi vrut să vorbesc. Toată atenția mi se concentra asupra enigmaticei ființe. Eram în puterea ei.

E interesant că nu eram de loc supărat. Să spun poate că mă vrăjise? Simțeam că sînt înconjurat de climatul celei mai pure și mai destinse bune dispoziții, cum nu mai încercasem niciodată. Eram întru totul convins că narcoza nu-mi fusese provocată cu intenții rele, știam că forța misterioasă, în puterea căreia mă aflam, nu voia să mă ucidă, că-mi paralizase voința numai ca să nu-i pricinuiesc vreun rău. Relația reciprocă dintre noi se eliberase de orice gînduri lăturalnice în momentul în care Ursa Mare dăduse fuga după mașină. Voiam să-l strig, să-i spun că nu mi s-a-ntîmplat nimic rău, dar — o repet — îmi era cu neputință să scot o vorbă.

Îmi este foarte dificil să descriu tot ce am simțit. Imaginea cea mai fidelă ați obține-o poate dacă aș transpune în dialog schimbul de idei care a avut loc între noi. Ființa mă întreba, eu îi răspundeam, pe urmă întrebam eu și-mi răspundea ea.

A fost un dialog neobișnuit; forțele care ne uneau transformaseră legătura dintre noi în cuvinte, în noțiuni. Era ca-n vis, cînd nu vorbim și totuși auzim totul, cînd auzim cuvintele, deși trupul e inconștient.

Conversația n-avea un limbaj propriu, exista între noi doar un flux, un schimb de idei. Gîndurile mi se formau pe baza cuvintelor limbii noastre. Cum ajungea ciudata făptură să perceapă ceea ce-i comunicam fără cuvinte nu știu. Sînt sigur de un lucru, că ne-nțelegeam de minune.

La început, cînd m-am prăbușit, m-a cuprins doar vraja ei. Dialogul a început mai tîrziu:

— De ce ai vrut să mă lovești?

— N-am vrut să te lovesc, ci numai să te cunosc mai bine, să știu cine ești.

— Sînt la fel ca tine. Doar mă prezint sub o altă formă.

— Mi s-a părut că ne ești străin, nu semeni cu nimic.

— Forma, înfățișarea n-au nici o importanță. Puteam să mă înfățișez sub orice formă.

— Totuși, nu ești ca noi. Dispui de forțe misterioase.

— Cunoașteți și voi aceste forțe, dar nu le utilizați.

— Dezvăluie-mi un secret: aparții lumii terestre?

— Și da, și nu.

— Ai venit dintr-o altă lume?

— Nu există alte lumi, doar lumi necunoscute de tine.

— De unde ai venit? am întrebat-o hotărît.

Atunci, deși aveam ochii închiși, am văzut o emblemă simetrică.

— Ce-nseamnă imaginea pe care mi-ai proiectat-o?

— E simbolul acelei părți a lumii de unde am venit.

— E departe lumea aceea?

— Nu pricep ce vrei să știi. Ce-nțelegi prin departe sau aproape? Lumea aceea e aici. Atît voi cît și noi facem parte din ea.

— Ești de multă vreme pe Pămînt ?
— Iar nu te-nțeleg. „De mult", „de curînd" există doar în imaginația voastră. Eram întotdeauna aici, cum și tu erai mereu prezent în lumea mea.
— Ești om ?
— De-aș avea două mîini și două picioare, ai spune că sînt om, deoarece ți-aș semăna. Ce-nțelegi prin noțiunea de om ?
— O viețuitoare cu conștiință, care simte și gîndește, care-și stabilește țeluri și luptă pentru împlinirea lor, care are idealuri.
— Doar intuiesc ce vrei să spui. Se pare că nu sînt om. Reprezint lumea emblemei care ți-a fost proiectată.
Atunci s-a întors Ursa Mare cu mașina. Mi-a controlat pulsul, s-a convins că sînt în viață. Eu simțeam încă prezența acelei ființe, spiritul ei cu care m-a vrăjit.
După încheierea povestirii, în cameră s-a așternut o tăcere îndelungată. Profesorul era curios să afle părerea medicului despre cele auzite, dar fața uscățivă, mohorîtă a acestuia rămăsese impasibilă.
— Acum vă veți odihni cîteva zile, îi zise sec și oficial lui Onor. În funcție de cum vă veți simți, vă vom da drumul acasă.
— Cîteva zile ? se sperie Edit. De ce să-l rețineți aici, doar s-a făcut bine.
— Este absolut necesar ca dumnealui să mai rămînă sub supraveghere cîteva zile, se înclină politicos medicul. Sîntem datori să prevenim numeroasele complicații posibile.
Fizicianul interveni și el în discuție :
— Vă susțineți punctul de vedere chiar și după cele auzite ?
— Desigur. Spusele pacientului nostru mi-au întărit convingerea asupra justeței diagnosticului pe care-l stabilisem inițial. Avem de-a face cu simptomele arhicunoscute ale halucinației.
— Ce vorbiți ! sări ca ars astronomul. Mi se pare că...
— Vă rog, se-ntoarse medicul spre el, înțeleg foarte bine starea pe care o aveți. E firesc să protestați împotriva hotărîrii mele. Aceasta, ca și povestea pe care am ascultat-o, ține de nervii dumneavoastră zdruncinați.
Orice împotrivire, orice discuție erau zadarnice. Medicul rămase neînduplecat, trebuiau să i se supună.
Gazetarii aflaseră însă de întîmplare și s-au grăbit să umple coloanele publicațiilor cu tot felul de știri despre aventura senzațională a celor doi prieteni. Intrigată, lumea voia să afle adevărul, să vadă misterioasa ființă sau „vaca stranie", cum fusese poreclită mai peste tot.
Ciudata făptură nu acorda însă nici o prețuire popularității de care avea parte și dispăru fără urmă. Expedițiile științifice, numeroasele grupări voluntare n-au găsit-o nicăieri.

(CONTINUAREA ÎN NUMĂRUL VIITOR)

De la Icar la cuceritorii Lunii

MICHAEL COLLINS — „marele uitat"!

Colonelul de aviație **Michael Collins** s-a născut la data de 31 octombrie 1930 la Roma, unde tatăl său — generalul Joseph Lawton Collins — era atașat militar. A frecventat „Saint Albans School" din Washington, după care s-a înscris la cunoscuta Academie militară West Point, pe care a absolvit-o în 1952, cu titlul de inginer și gradul de sublocotenent. Este înalt de 1,80 m, cîntărește 74 de kilograme și este considerat unul dintre cei mai sportivi și atletici astronauți: sportul său favorit este base-ball-ul.

După ce a zburat pe aparate reactive de la baza Nellis (Nevada) a fost repartizat la o unitate de aviație din Europa (Chambley-Franța). Aici a plecat împreună cu soția sa, Patricia Finnegan, cu care se căsătorise în 1956. El o cunoscuse la baza Nellis, unde Pat organiza activități cultural-recreative pentru personalul unității. În anul 1959 s-a întors în America, unde a fost trimis să piloteze aparatele bazei californiene George. Aici a cunoscut și s-a împrietenit cu o serie de piloți-experimentatori de la Centrul de cercetări Edwards, care i-au insuflat dragoste pentru meseria lor și pasiune pentru explorarea spațiului. „**John Glenn** încă nu fusese trimis pe orbită — relatează Collins —, dar eu, cu entuziasmul unui începător, îi și vorbeam lui Pat despre ziua în care omul va debarca pe Lună și pe planetele sistemului solar". Soția sa îi răspundea cu un surîs sceptic: „Înainte ca un om să părăsească părintescul pămînt, noi vom fi deja pensionari !"

La Edwards, în calitate de ofițer destinat pentru încercări, Collins s-a ocupat de determinarea performantelor, stabilității și manevrabilității unor avioane militare. Carnetul său de pilot ară-

ta, în ajunul periplului cosmic pe „Columbia", peste 4 000 de ore de zbor, din care 80% pe reactoare.

În anul 1962, Collins înaintează prima cerere pentru a fi admis în grupul de cosmonauți, dar este respins. În anul următor, deși nu era sigur dacă nu va avea același insucces, Michael se pregătește pentru concurs. Una dintre probele fizice prevedea o cățărare pe un gen de scară rulantă circulară, care se rotea cu viteza constantă de 6 km/oră, astfel încît astronautul trebuia să se urce pînă la epuizare, fără ca totuși să cîștige în înălțime. Spre a se antrena, a recurs la ascensiuni repetate pe un munte din apropierea bazei Edwards, astfel încît la examen a reușit să „reziste" un timp, record pînă atunci, de 25 de minute... Peste cîteva zile **„Deke" Slayton**, astronautul-șef, l-a anunțat că a fost declarat admis în grupul de astronauți cu data de 8 octombrie 1963. Mike aprecia că-și va face „debutul în spațiu" abia în cadrul programului „Apollo"; ca urmare, și-a concentrat atenția la un aspect particular al misiunilor lunare, și anume asupra îmbrăcămintei și instalației de oxigen aferente costumelor pe care Neil și „Buzz" le-au folosit la 21 iulie. Contrar aprecierilor sale, Collins a fost totuși inclus în echipajul de rezervă al navei spațiale „Gemini"—7, iar peste puțin timp selecționat împreună cu **John Young**, viitorul component al echipajului „Apollo"—8, în vederea zborului lui „Gemini"-10. Această misiune era complicată de faptul că trebuia realizat „rendez-vous"-ul orbital cu alte două aparate cosmice. Întrucît în acea perioadă unul dintre bunii prieteni ai familiei Collins — astronautul **Charles Bassett** — decedase într-un accident de avion, Michael a trebuit să-i comunice cu grijă soției sale selecționarea pentru acest periplu. Iată cum descrie el tensiunea familială din acel timp: „Mi-am informat soția cu multă precauție, cu cît mai puține amănunte, despre sarcina ce-mi fusese încredințată; într-o zi am adus acasă cîteva dintre alimentele deshidratate pe care urma să le consum pe orbită. Pat a încercat, la început cu neîncredere, comprimatele de carne, lapte și suc de fructe, apoi, spre surprinderea mea, a decis: «Nu-mi poți aduce și mie cîteva din aceste pachete? Le-aș putea da copiilor atunci cînd n-am timp să pregătesc masa...» În acest fel s-a încheiat pacea între Pat și Cosmos!..."

În acea perioadă era „la modă" printre cosmonauți ca fiecare să ia pe orbită un obiect personal, de regulă ieșit din comun. Collins s-a oprit asupra unei amulete confecționate din piele de elefant, pe care o primise de la un prieten care fusese în Africa.

Misiunea „Gemini"—10, declanșată la 18 iulie 1966, a prevăzut două ieșiri ale lui Collins din cabină în vid, în una dintre acestea el trebuind să desprindă de pe racheta „Agena" un colector de substanță meteoritică. De asemenea, cei doi cosmonauți au reușit cuplarea cu două aparate „Agena"; primul fusese „parcat" pe orbită la 300 mile de Terra încă de la periplul întrerupt al lui **Armstrong** și **Scott**; a doua „Agena" fusese lansată cu puțin înainte de 18 iulie. Ca urmare a cuplării cu acest din urmă etaj, nava „combinată" a realizat un „rendez-vous" cu prima „Agena". În acest fel Collins a fost primul astronaut care a realizat un contact cu un alt aparat cosmic decît nava sa.

Aceeași misiune a făcut, la data respectivă, din Young și Collins deținătorii recordului de altitudine (circa 1 300 km) pentru aparate orbitale locuite.

Au existat și dificultăți, povestește Collins: „...A trebuit să-mi întrerup prima ieșire în vid datorită evaporării defectuoase în cască a unei substanțe chimice filtrante... În timpul celei de-a doua ieșiri am devenit primul astronaut care a pierdut în Cosmos un aparat fotografic, din păcate avînd un film cu imagini impresionate"...

Cu prilejul participării la Salonul internațional de aeronautică și tehnică spațială (Paris, 1967), Collins cu soția au fost invitați să viziteze localitatea Chambley, unde cu 11 ani în urmă celebraseră căsătoria.

Prima sarcină în cadrul programului „Apollo" prevedea pentru Collins funcția de pilot al cabinei de comandă pe „Apollo"-8, cosmonavă care a permis echipajului condus de **F. Borman** să facă înconjurul Lunii. Din cauza unei escrescențe la coloana vertebrală, care a impus o atentă operație chirurgicală, locul lui Collins a fost luat de **Jim Lovell.** „Am fost de-a dreptul îndurerat, pentru că «Apollo»—8 îmi părea atunci cea mai interesantă misiune la care puteam aspira" — afirmă Collins. „Iată însă că am revenit chiar la momentul potrivit pentru a participa la o expediție care de cinci ani era visul tuturor (cosmonauților — **F. Z.**) și adesea mă gîndesc că trebuie să fiu recunoscător acelei misterioase afecțiuni".

Modest, Collins afirmă că istoria trebuie să rețină numele colegilor săi care au pășit pe Lună, el avînd sarcini mai puțin dificile.

Subliniind că la examenul de astronaut a avut note mai bune la literatura engleză decît la materiile științifice, inginerul Collins afirmă că nu este „complet condiționat de programul spațial ca alți astronauți". El adoră natura, îi plac poezia, literatura, jazz-ul și blues-urile, iar „duminica ideală este aceea în care pot merge să pescuiesc!" Cosmonautul Collins a afirmat că, dacă n-ar fi făcut din aviație scopul vieții sale, i-ar fi plăcut să devină arhitect: „Este o muncă variată și recreatoare — scria el —, care permite să-ți apreciezi concret propriul talent".

În cadrul misiunii „Apollo", Collins a urmat un program de pregătire deosebit de Armstrong și Aldrin; avînd deja peste o sută de ore în simulatorul cabinei de comandă, el s-a putut concentra asupra repetării manevrelor de întîlnire și cuplare cu modulul lunar după decolarea acestuia de pe Lună, inclusiv simularea manevrelor în cazul în care „Vulturul" ar avea defecțiuni, neputînd ajunge pe orbita circumlunară calculată.

Vorbind despre programul de simulări ale operațiilor ce ar fi trebuit să le îndeplinească în funcție de dificultățile întîmpinate de modulul lunar, Collins scria înaintea startului: „...dacă Neil și «Buzz» ar fi decis să nu aselenizeze sau să decoleze înainte de termen, aveam de efectuat o infinitate de manevre. Spre exemplu, dacă modulul n-ar mai fi avut posibilitate de manevrare, trebuia să cobor pe o orbită joasă și să încerc să-l acostez... Cel mai mare pericol era ca modulul să rămînă fără combustibil înainte de a-și fi îndeplinit programul de evoluții. Atunci urma să încerc tot ce era posibil pentru a-mi salva colegii. În ultimă instanță, eram obligat să-i aban-

donez pe Lună... Din fericire o asemenea decizie putea fi dată numai de Centrul de control de la Houston..." *

Amintindu-și despre perioada cît a stat singur la bordul „Columbiei", Collins a declarat de la început că dintre toate momentele și imaginile „cea mai fascinantă a fost, fără îndoială, vederea «Vulturului» ridicîndu-se de pe Lună pentru a se întîlni cu mine în spațiul cosmic".

În calitate de pilot al cabinei de comandă „Columbia", Collins a insistat mai mult asupra zborului spre Lună, asupra întoarcerii și perioadei cît a fost singur pe orbita circumlunară. „Zborul în general a fost perfect — a notat el în perioada de carantină. Unica surpriză am avut-o în momentul plecării... Primele 15 secunde au fost grele. Cred că în felul lor rachetele «Saturn» sînt ca și oamenii. A noastră părea învechită... În schimb zgomotul a fost mult mai mic decît ne așteptam... Aprinderea celei de-a doua trepte a rachetei s-a făcut fără ca noi să ne dăm seama. Declanșarea celui de-al treilea motor ne-a provocat senzația unei ușoare oscilații cu frecvență foarte înaltă..."

„...La un semnal de la Houston, acest etaj a imprimat impulsul spre Lună. Multă lume crede că acum este un moment de activitate frenetică pentru astronauți. În realitate manevra este executată integral de creierul electronic de bord, care a primit inițial toate informațiile necesare. Teoretic, pilotul poate asista la operație fără să miște un deget; practic, înainte de pornirea motorului, pilotul (adică Collins — **F. Z.**) urmărește fiecare secvență operațională prevăzută și, dacă are vreun dubiu, acționează manual sistemul. Același lucru și pentru cazul corectărilor traiectoriei..."

Încă înainte de zbor, Collins a ținut să sublinieze că, într-un anumit sens, numele lui va avea aceeași soartă cu al acelui pilot care a traversat Atlanticul al doilea după Lindbergh. „Pentru aceasta nu înseamnă că toată viața mă voi simți frustrat — a adăugat Mike. Am și eu o foarte frumoasă misiune".

Totuși, dacă ar fi să judecăm că — în timp ce Neil și „Buzz" pășeau pe Lună — chiar cei de la Houston l-au cam neglijat, se pare că inginerul cosmonaut Collins privește foarte lucid lucrurile...

Se pare că și pentru Collins este valabilă zicala: „Calculul de acasă nu se potrivește totdeauna cu cel din... Cosmos" (!). În adevăr, el scria înainte de zbor că „în timpul celor două ore cît durează fiecare orbită voi fi în legătură radio directă cu colegii mei circa 13 minute, timp în care voi survola locul de aselenizare". Recitindu-și după zbor notele luate, tot el sublinia: „...de fiecare dată cînd zburam deasupra feței vizibile a Lunii aveam la dispoziție o oră și un sfert pentru a vorbi cu întreg universul, dar numai 6 sau 7 minute pentru a discuta cu cei din modulul lunar..." La această dificultate* s-a adăugat și faptul că, deși s-a străduit, folosind și sextantul, Collins n-a putut vedea niciodată „Vulturul" așezat pe solul lunar: Este drept că avea doar 150 de secunde la dispoziție, iar zona

* Mai bine zis, „din fericire" n-a fost nevoie să se ajungă la astfel de hotărîri (**Fl. Z.**)

* Diferența pare să provină din faptul că M. Collins a trebuit să manevreze nava spre a compensa efectul rotației Lunii, astfel încît, după zece rotații, să fie din nou la verticala modulului lunar.

destinată aselenizării era destul de vastă. Collins și-a exprimat amărăciunea de a nu-i fi putut vedea „la lucru" pe colegii săi: „Mă număr și printre puținii oameni care nu i-au văzut pe Neil și Edwin umblînd pe Lună, deoarece «Columbia»n-are televizor la bord. Am văzut plimbarea lor lunară după întoarcerea noastră pe Pămînt".

Cu modestia ce-l caracterizează, Collins n-a insistat asupra importantelor sarcini pe care le-a avut pe orbita circumlunară. El s-a mulțumit să declare: „...cît timp Neil și «Buzz» urmau să se afle pe Lună, trebuia să execut experiențe de navigație legate de pregătirea cuplării cu modulul lunar, să corectez succesiv poziția «Columbiei», să țin legătura cu Houston și «Vulturul», să încerc să-i stabilesc poziția pe Lună, să mănînc, să beau și, dacă-mi mai rămînea timp, să dorm..." La întoarcere el scria: „Am fost adeseori întrebat dacă nu m-am simțit cam singur acolo sus, la comanda «Columbiei»... Trebuie să spun că nu. Sînt aproape 17 ani de cînd pilotez avioane fără colegi de echipaj. Deci ideea de a fi singur în spațiu nu m-a alarmat prea mult". Totuși, cu realismul care-l caracterizează, inginerul Collins nu omite să adauge: „Înainte de toate nu este același lucru să te afli la 300 sau la 300 000 de kilometri de casă... M-am gîndit mult la familie, dar și mai mult la Pămînt, la norocul pe care-l avem de a trăi într-un loc atît de minunat... Există multe corpuri cerești; eu am văzut doar două, dar ce diferență între unul și altul! Luna este un loc fascinant și, din punct de vedere geologic*, o mică comoară. Dar, vă rog, redați-mi Pămîntul"!

Este foarte posibil ca acest sentiment să fi contribuit și el la decizia pe care Collins a luat-o după zborul din iulie de a abandona pregătirea de cosmonaut, fără a părăsi totuși N.A.S.A.

Familia Collins are trei copii: Kate, de 10 ani, Ann — 7 ani, și Mike jr. — 6 ani; ei locuiesc într-o frumoasă vilă înconjurată de grădină, în apropiere de Centrul spațial Houston.

Veșnic cu surîsul pe buze, cosmonautul Collins este foarte popular printre colegi pentru franchețea și modestia lui, deși are experiența a peste 5 000 ore de zbor (majoritatea pe reactoare), precum și experimentarea a numeroase avioane militare.

La începutul lunii ianuarie 1970, Michael Collins a depus jurămîntul în noua-i calitate de subsecretar de stat adjunct la Departamentul treburilor publice.

FL. Z.

* Collins are în vedere semnificația acelei științe care, în condițiile Terrei, se numește geologie.

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

2012

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire,
muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

IMPORTANT

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi pentru a vă asigura continuitatea în primirea colecției.

Prețul unui abonament este de:

- *anual* .... *24 lei*
- *pe șase luni* .... *12 lei*
- *pe trei luni* .... *6 lei*

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile PTTR la factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi, instituții, școli și licee.

APRILIE 1970

PREȚUL 1 LEU | 41007